

Kodeks Szkoły Bez Przemocy

1. Szkoła jest wspólnotą.

Szkoła dąży do stworzenia wspólnoty wszystkich nauczycieli, uczniów, ich rodziców oraz pracowników niepedagogicznych szkoły, opartej o jasny i przejrzysty system norm.

2. Wszyscy się szanujemy.

Wspólnota szkolna buduje klimat bezpieczeństwa, szacunku, otwartego dialogu i porozumienia pomiędzy nauczycielami, pracownikami szkoły, uczniami i rodzicami. Wszyscy uczestnicy społeczności szkolnej szanują siebie nawzajem i nie zachowują się wobec siebie agresywnie.

3. Wspólnie działamy przeciw przemocy.

W szkole działa system przeciwdziałania przemocy, który jasno określa: obowiązujące normy, procedury działania i współpracy wszystkich zainteresowanych w zakresie rozwiązywania konfliktów oraz reagowania wobec przejawów agresji i przemocy. Jego zasady obowiązują wszystkich uczestników społeczności szkolnej: nauczycieli, uczniów, pracowników niepedagogicznych oraz wszystkie osoby znajdujące się na terenie szkoły.

4. Niczego nie ukrywamy.

Szkoła prowadzi regularną diagnozę problemu przemocy w szkole, a efekty działania systemu przeciwdziałania przemocy podlegają monitoringowi oraz ewaluacji.

5. Zawsze reagujemy.

Szkoła reaguje na każdy przejaw agresji i przemocy oraz zapewnia długofalową, odpowiednią pomoc zarówno ofiarom, jak i sprawcom przemocy.

6. Nauczyciel nie jest sam.

Szkoła podejmuje działania, by nauczyciele mieli odpowiednią wiedzę i umiejętności z zakresu rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy.

7. Uczniowie wiedzą, jak działać.

Szkoła organizuje uczniom regularne zajęcia profilaktyczne z zakresu umiejętności psychologicznych i społecznych, oraz radzenia sobie z agresją i przemocą.

8. Rodzice są z nami.

Aby przeciwdziałać przemocy szkoła współpracuje z rodzicami włączając ich do tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy i obejmując działaniami edukacyjnymi.

9. Mamy sojuszników.

Szkoła współpracuje ze środowiskiem pozaszkolnym przy podejmowaniu działań profilaktycznych i interwencyjnych dotyczących agresji i przemocy, gdy potrzeby przekraczają możliwości lub kompetencje szkoły.

10. Nagradzamy dobre przykłady.

Szkoła promuje wzorce zachowań oparte na poszanowaniu godności każdego człowieka.

W Kodeksie "Szkoły bez przemocy" znajdują się standardy, jakie powinna spełniać szkoła, której bliska jest idea walki z przemocą. Z jednej strony Kodeks definiuje wartości i normy postępowania, z drugiej zaś zawiera warunki - formalne i organizacyjne, jakie musi spełniać szkoła, która dba o rozwiązywanie konfliktów i ograniczanie przemocy.

Podstawową zasadą Kodeksu jest konieczność budowania wspólnoty szkolnej, której członkami są wszyscy uczestnicy szkolnego życia - nauczyciele, uczniowie oraz rodzice. W myśl Kodeksu dopiero funkcjonowanie takiej wspólnoty, opartej na wspólnym poszanowaniu, pozwoli na sprawne funkcjonowanie w klimacie bezpieczeństwa i porozumienia oraz spełnienie pozostałych zasad Kodeksu. Prof. Janusz Czapiński, jeden z autorów Kodeksu podkreśla, że ten punkt jest najważniejszy - *"W Polsce wspólnoty mamy już np. w rodzinach i tam wskaźnik patologii jest stosunkowo niski. Nie trzeba układać regulaminów, przewidujących rozwiązania trudnych sytuacji, bo wspólnota ta reguluje się sama. W szkole może być tak samo, ale nie jest. Zmianie tego stanu rzeczy ma służyć pierwszy, kluczowy punkt Kodeksu. Pozostałe są jego rozwinięciem. Ich realizacja ma na celu wytworzenie w uczniach i nauczycielach poczucia więzi oraz dumy z faktu, że są w tej, a nie innej szkole. Z kolei rodzicom ma pomóc w tym, by nie utyskiwali na szkołę"*.

W Kodeksie zwrócono również uwagę na potrzebę diagnozowania problemu przemocy, potrzebę natychmiastowej reakcji na wszelkie przejawy agresji oraz prawo wszystkich zainteresowanych grup do edukacji na ten temat. Podkreślono również konieczność współdziałania ze środowiskiem pozaszkolnym. "Szkoła nie jest samotną wyspą. Jest osadzona w konkretnej wsi, dzielnicy, gdzie obok jest osiedle, fabryka, gospodarstwo, sklep czy kościół. Wszystkie te instytucje mogą i powinny współdziałać ze sobą, a tylko współpraca wielu partnerów społecznych da rezultaty przy zwalczaniu agresji w szkole i poza nią", przypomniał inny współautor Kodeksu, Jacek Michałowski z Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Kodeks został przygotowany przez Radę Programową kampanii i, w skład której wchodzi: Joanna Pilcicka, Prezes Media Regionalne, Dorota Stanek, Prezes Polskapresse, prof. Janusz Czapiński, psycholog społeczny, dr Anna Giza - Poleszczuk, socjolog, Ewa Czerniewska, psycholog ze Stowarzyszenia Psychoprofilaktyki Szkolnej "Spójrz Inaczej" oraz Jacek Michałowski, psycholog, dyrektor programowy w Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności